

Program Wychowawczo – Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej
im. Jana Brzechwy
w Jackowie

Modyfikacja zakresu

Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
na rok szkolny 2022/2023

Motto: „Dziecko jest skarbem i radością”

Jan Brzechwa

SPIS TREŚCI

PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

- I. Wprowadzenie do programu.
- II. Misja i wizja szkoły.
- III. Cel ogólny i cele szczegółowe Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.
- IV. Model absolwenta.
- V. Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej.
- VI. Kryteria efektywności.
- VII. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych.
- VIII. Uchwalenie programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.
- IX. Plan działań wychowawczo –profilaktycznych skierowanych do uczniów i rodziców w roku szkolnym 2022/2023 .
- X. Załączniki 1.
- XI. Załącznik 2 .

I. Wprowadzenie do programu.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt. 3 *Ustawy Prawo oświatowe*).

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają wszechstronny i harmonijny rozwój podopiecznych, a uczniowie akceptują siebie i są otwarci na potrzeby drugiego człowieka, żyją nie tylko dla siebie, ale też dla innych.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Nowy rok szkolny to szczególny czas dbania o bezpieczeństwo własne i innych. To uświadomienie uczniom potrzeby dbania o własne zdrowie oraz kształtowanie umiejętności niezbędnych do jego ochrony co stanowi ważny cel edukacji zdrowotnej. Intensywny rozwój zagrożeń cywilizacyjnych skłania nas do podejmowania bardziej aktywnych metod jej prowadzenia. Wiedza o zdrowiu to pierwszy krok do świadomej i trwałej zmiany postaw, w tym higieniczno-sanitarnych. Nie tylko chodzi tu o nasze zdrowie, ale również o wszelkie zachowania społeczne w szkole i poza nią.

Program wychowawczo - profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Jackowie został napisany w oparciu o aktualne przepisy prawa i jest skorelowany z potrzebami środowiska lokalnego. Ma na celu wszechstronny rozwój ucznia.

Podstawa Prawna:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- Ustawa z dnia 14 września 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo Oświatowe;

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (tekst jednolity);
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995r. (tekst jednolity);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.;(tekst jednolity)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. (tekst jednolity);
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.(tekst jednolity);
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r.;
- Statut Szkoły i Wewnątrzszkolny System Oceniania;

- Priorytety MEN na rok szkolny 2022/2023.

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.

2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, m.in. przez umożliwienie uczenia się języka łacińskiego już od szkoły podstawowej.

4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.

5. Wspomaganie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w związku z nową formułą egzaminu maturalnego od roku 2023.

6. Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami – wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.

7. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.

8. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

9. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

II. Misja i wizja szkoły.

Kierunki działań naszej szkoły wyznaczają wartości określone przez uczniów, ich rodziców i nauczycieli. Pielęgnowujemy tradycję zapewniamy rzetelną edukację. Współpracujemy ze sobą, tworzymy przyjazny klimat szkoły.

Szkoła zapewnia wszystkim dobrą atmosferę, poczucie bezpieczeństwa, wychowanie zgodnie z wartościami patriotycznymi, daje możliwości wyrównywania szans i dalszego rozwoju. Szkoła stanowi centrum kultury dla społeczności lokalnej, kultywuje tradycje narodowe i regionalne, propaguje zdrowy tryb życia i działania proekologiczne.

Zgodnie z *art.26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r. poz.59)* Szkoła podstawowa od 1 września 2017r. realizuje program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

III. Cel ogólny i cele szczegółowe Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1) Cel ogólny

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

- **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- **duchowej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadanek, zajęć warsztatowych, szkoleń, przedstawień teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy oraz realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

2) Cele szczegółowe:

- budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
- wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych oraz wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej,
- kształtowanie hierarchii wartości,
- planowanie własnego rozwoju (w tym preorientacja zawodowa),
- wspieranie działalności charytatywnej i promowanie wolontariatu,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej, tolerancji dla inności, poznanie praw dziecka.
- eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami,
- pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

3) Cele szczegółowe

Uczeń naszej szkoły:

- zna zasady zdrowego trybu życia, odżywiania i aktywnie spędza wolny czas,

- dba o higienę osobistą i estetykę ubioru,
- jest odpowiedzialny, dba o bezpieczeństwo własne i rówieśników,
- szanuje polskie dziedzictwo kulturowe przy jednoczesnym otwarciu na kulturę Europy i świata,
- zna i szanuje symbole narodowe,
- kultywuje zwyczaje, tradycje „małej ojczyzny” i regionu,
- uczestniczy w uroczystościach szkolnych (kulturalnych, sportowych) i godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- odróżnia dobro od zła, jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka,
- potrafi rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, jest kreatywny i przedsiębiorczy,
- jest zaangażowany w zdobywanie wiedzy i rozwija swoje umiejętności,
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka,
- przestrzega uniwersalnych wartości moralnych i etycznych (prawość, wierność, dobroć, poszanowanie prawdy i godności drugiej osoby).
- potrafi komunikować się z innymi w sposób asertywny,
- szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- rozwiązuje konflikty bez użycia przemocy,
- zna i stosuje zasady pracy w grupie,
- kulturalnie zwraca się do rówieśników i pracowników szkoły,
- dostrzega potrzeby drugiego człowieka, jest empatyczny,
- włącza się w szkolne i pozaszkolne akcje charytatywne,
- chętnie pomaga innym,
- angażuje się w wolontariat.

IV. Model absolwenta

Absolwent jest:

- patriotą: szanuje symbole narodowe i europejskie, kultywuje tradycje narodowe, dba o miejsca pamięci narodowej, zna ważne wydarzenia i postacie związane z historią Polski,
- świadomy swoich praw i praw innych ludzi: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych,

- aktywny: rozwija swoje zainteresowania i pasje, jest kreatywny, przedsiębiorczy, posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi, wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce,
- odpowiedzialny: stara się przewidywać skutki swoich działań, jest gotów ponieść konsekwencje swoich czynów, w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności,
- tolerancyjny: prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych,
- empatyczny: rozumie potrzeby drugiego człowieka i stara się je zaspokoić,
- optymistą: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych,

V. Diagnoza sytuacji wychowawczej i profilaktycznej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- analizy stanu wychowania w szkole:
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.
- rozmowy kierowanej z przedstawicielami SU,
- wniosków i rekomendacji przeprowadzonej diagnozy.

Diagnoza programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2022/2023

dotyczyła:

- Poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole,
- Czynników ryzyka i czynników chroniących,
- Diagnozy sytuacji wychowawczej w placówce.

Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiają się następująco:

Według ankietowanych :

- Najważniejszym zadaniem szkoły w zakresie profilaktyki i wychowania powinno być wspomaganie indywidualnego rozwoju ucznia w zależności od jego potrzeb i możliwości, uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych oraz zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych i wycieczkach.
- Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie, wiedzą do kogo należy się zwrócić ze swoimi problemami, znają zasady kulturalnego zachowania w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- Uczniowie nie doświadczają przemocy w internecie (cyberprzemoc).
- Najważniejsze wartości: rodzina, uczciwość, szacunek, prawda.

Rekomendacje:

- Realizować zajęcia mające na celu podniesienie świadomości wśród uczniów dotyczącej zagrożeń płynących z mediów społecznościowych oraz stosowania używek.
- Utrwalać wśród uczniów zachowania asertywne mające na celu nieuleganie presji rówieśników.
- Zwracać większą uwagę na negatywne zachowania uczniów.
- Zachęcać dzieci i młodzież do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.

VI. Kryteria efektywności.

- Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
- Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.

- Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.
- Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

Dyrektor szkoły:

- Dbą o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- Wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- Stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej.
- Kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- Organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- Dbą o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

Nauczyciel:

- Ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego.
- Wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów.
- Udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów.
- Odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem w czasie uroczystości szkolnych, wyjść, wycieczek szkolnych.
- Świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Wychowawca klasy:

- Prowadzi konsultacje dla rodziców.

- Dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowuje uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie.
- Poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków.
- Uczy pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości.
- Realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.
- Koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie.

Rodzice:

- Współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.
- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

VII. Tryb postępowania w sytuacjach trudnych

W jednostce oświatowej powinien obowiązywać tryb postępowania w sytuacjach trudnych, określony w procedurach reagowania i interwencji na wypadek wystąpienia takich sytuacji. Zapis na ten temat w programie wychowawczo-profilaktycznym ma na celu jasne określenie porządku szkolnego, podanie jednoznacznej informacji o rodzaju zdarzeń ujętych w kategorii sytuacji kryzysowych i trudnych, wobec których przyjęto czytelne zasady reagowania. Osobnym dokumentem szkoły są Procedury Zapewnienia Bezpiecznego Pobytu Uczniów w Szkole.

Działania wychowawcze, profilaktyczne w kierunku tworzenia pozytywnego klimatu szkoły w związku z przyjmowaniem dzieci z Ukrainy i uchodźców z innych krajów. Poprzez tworzenie warunków do adaptacji i integracji uczniów z Ukrainy poprzez prowadzenie zajęć integrujących w klasach oraz na poziomie ogólnoszkolnym. Prowadzenie działań wspierających uczniów w kryzysie poprzez: działania informacyjne, działania edukacyjne, działania alternatywne.

Nawiązanie i poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać uczniów z Ukrainy i ich rodziców/opiekunów prawnych w procesie adaptacji i integracji. Uczniowie integrują się i poznają nowych kolegów i koleżanki oraz jak funkcjonuje polska szkoła. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących np. toczącej się wojny w Ukrainie, niwelowanie lęku i stresu uczniów naszej szkoły.

VIII. Uchwalenie programu wychowawczo -profilaktycznego szkoły

Opracowany program wychowawczo-profilaktyczny powinien być uchwalony przez radę rodziców, w porozumieniu z radą pedagogiczną. O sposobie tego porozumienia i formie potwierdzenia, że ono nastąpiło, decydują szkoły.

Działalność edukacyjną szkoły powinny określać:

- szkolny zestaw programów nauczania,
- program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Powinny być one ze sobą spójne i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej (rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej)

Art. 26. 3. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 26, program ten ustala dyrektor szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

**IX. Plan działań wychowawczo –profilaktycznych skierowanych do uczniów i rodziców
w roku szkolnym 2022/2023.**

**Plan działań wychowawczo –profilaktycznych
dla uczniów klas I – III**

Zadania wychowawczo- profilaktyczne	Formy i sposoby realizacji zadań
Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych oraz higienę ciała i umysłu.	<p>1.Zapobieganie wadom postawy: ćwiczenia śródplecyjne, dostosowanie wysokości stolików i krzeseł do wzrostu uczniów.</p> <p>2.Dbanie o zdrowie, higienę osobistą, estetykę własną i otoczenia: wykorzystanie bieżących sytuacji szkolnych, lekcje o chorobach brudnych rąk, higiena narządów wzroku i słuchu, przesiewowe badania słuchu, udział w konkursach plastycznych i akcjach <i>PCK</i> “<i>Dziel się uśmiechem</i>”</p> <p>3.Propagowanie zdrowego stylu życia: poznanie zasad zdrowego odżywiania, przygotowywanie zdrowych posiłków, udział w akcjach: <i>Śniadanie daje moc, Mleko i Owoce w szkole</i>. Ruch na świeżym powietrzu (lekcje wychowania fizycznego, przerwy śródplecyjne, gry i zabawy sportowe, wycieczki), uświadamianie konieczności dostosowania ubioru do stanu pogody.</p> <p>5.Zachęcanie do aktywnego wypoczynku w czasie wolnym: organizacja Dnia Sportu,</p>

udział w zawodach sportowych: Spartakiada, Bieg np.: Niepodległości.

6.Uświadamianie uczniom zagrożeń wynikających z palenia tytoniu, picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych tj. narkotyki, dopalacze w ramach realizacji bloku edukacyjnego. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowym.

7.Propagowanie postaw proekologicznych: udział w konkursach plastycznych i przyrodniczo - ekologicznych, szkolnych akcjach ekologicznych, segregowanie śmieci, poznanie zasad właściwego zachowania się w parkach, rezerwatach (spacery, wycieczki, pogadanki, drama). Udział w akcji *Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci*, Program „Z ekologią na Ty”

8.Stwarzanie sytuacji do wyrażania własnych emocji: prosta wypowiedź, rysunek, ćwiczenia i techniki dramowe służące właściwemu wyrażaniu uczuć przy jednoczesnym eliminowaniu negatywnych sposobów reagowania.

9.Zapoznanie z zasadami szczególnego dbania o zdrowie i higienę w dobie chorób cywilizacyjnych. **Udział w Tygodniu chorób zakaźnych.** W ramach akcji tematem przewodnim jest przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych.

<p>Wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa</p>	<p>1.Zaznajamianie uczniów z podstawowymi zasadami ruchu drogowego: udział w akcji <i>Bezpieczna droga do szkoły</i>.</p> <p>2.Przypominanie regulaminów wyjść i wycieczek.</p> <p>3.Zapoznanie uczniów z numerami alarmowymi i właściwymi sposobami formułowania prośby o pomoc podczas rozmowy z operatorem nr 112, 997,998,999.</p> <p>4.Edukowanie dziecka dotyczące przestrzegania zasad BHP w klasie i szkole: zapoznanie z regułami gier i zabaw ruchowych, regulaminami sal lekcyjnych (pogadanki, apele wychowawczo-informacyjne, udział w próbnym alarmie przeciwpożarowym); spotkania z policjantem, strażakiem, lekarzem.</p> <p>5.Kształtowanie świadomości bezpiecznego, roztropnego i kulturalnego korzystania z Internetu, TV, gier komputerowych, gier hazardowych i ryzyka jakie niesie, pogadanki, dyskusje w czasie lekcji. Udział w warsztatach zorganizowanych przez PPP - Cyberprzemoc.</p> <p>6.Zapoznanie uczniów (poprzez zabawę) i rodziców z podstawowymi dokumentami szkoły dotyczącymi bezpieczeństwa: <i>Procedury zapewnienia bezpiecznego pobytu ucznia w szkole i postępowania w sytuacjach nietypowych. Procedura postępowania w przypadku wystąpienia ataku terrorystycznego.</i></p> <p>7. Diagnozowanie dzieci pod kątem</p>
--	---

	<p>ewentualnych zagrożeń, diagnoza w zakresie zagrożeń związanych z używaniem środków zastępczych: obserwacje, rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, ankiety.</p> <p>8.Bezpieczne, roztropne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych podczas kształcenia na odległość.</p>
<p>Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych oraz wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej,</p>	<p>1.Poznanie i szacunek dla symboli narodowych i europejskich: nauka hymnu państwowego, udział w uroczystościach szkolnych, akcje SU (kotylion, strój galowy).</p> <p>2.Podtrzymywanie tradycji szkolnych: <i>Ślubowanie klasy I</i>, udział w obchodach <i>Święta Szkoły</i>, poznanie za zajęciach życiorysu patrona szkoły.</p> <p>3.Kultywowanie tradycji związanych z wsią i regionem: odwiedzanie Miejsc Pamięci Narodowej.</p> <p>4.Współpraca ze społecznością lokalną: Festyny, Jasełka, Kolędowanie Jackowskie, <i>Udział Przeglądzie Kolęd i Pastorałek</i>, <i>Przeglądzie Pieśni Patriotycznych</i>, udział w Konkursach świątecznych organizacja <i>Święta Rodziny, Dnia Babci i Dziadka</i>.</p>
<p>Kształtowanie hierarchii wartości, praca na rzecz wolontariatu.</p>	<p>1.Troska o język i kulturę wypowiedania się: konkursy recytatorskie, czytelnicze, udział w akcjach i projektach czytelniczych, m.in.: <i>Cała Polska czyta dzieciom, Czytam z klasą</i>, spotkania autorskie, zajęcia dodatkowe z muzyki i plastyki.</p> <p>2.Kształtowanie gotowości do uczestnictwa</p>

	<p>w kulturze i zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych: wyjazdy do teatru, filharmonii, kina, muzeum, zajęcia, wycieczki edukacyjne.</p> <p>3.Kultywowanie tradycji rodzinnych i zwyczajów związanych ze Świątami Bożego Narodzenia – (Wigilia Klasowa, Jasełka) i Wielkanocą – Spotkanie Wielkanocne; <i>Udział Przeglądzie Kołęd i Pastoralek.</i></p> <p>4.Wzbudzanie empatii wobec potrzebujących: udział w akcjach charytatywnych: <i>Pomóż dzieciom Przetrwać Zimę, Góra Grosza, pomoc zwierzętom ze schroniska, pomoc dzieciom z domów dziecka. Kiermasze świąteczne, zbiórka żywności „Dzień walki z głodem PCK”, Pomoc walczącej Ukrainie.</i></p>
<p>Kształtowanie pozytywnego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej, postawy szlachetności tolerancji dla inności, poznanie praw dziecka. Kształtowanie u uczniów postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno.</p>	<p>1.Wzmacnianie u uczniów właściwego zachowania się w szkole: znajomość i przestrzeganie kontraktu klasowego, poznanie obowiązków ucznia.</p> <p>2.Organizowanie imprez integracyjnych: Chojnka - bal przebierańców dla uczniów, Dzień Chłopca, Dzień Kobiet, walentynki, andrzejki, dyskoteki klasowe, ogniska; rozgrywki sportowe w ramach szkolnych festynów.</p> <p>3.Wdrażanie do współdziałania w grupie i zespołach klasowych; dostrzeganie korzyści płynących z tych form pracy (zapobieganie wyobcowaniu, możliwość wymiany myśli i doświadczeń): znajomość cech dobrego kolegi,</p>

	<p>przyjaciela, gry i zabawy integracyjne, praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych.</p> <p>4.Uświadomienie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc.</p> <p>Reagowanie na wszelkie przejawy przemocy: obserwacja zachowań, rozmowy z wychowawcą i nauczycielami, rodzicami, kierowanie na zajęcia specjalistyczne, współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.</p> <p>5.Uświadamianie odmienności osób niepełnosprawnych, innych narodowości, wyznania, tradycji kulturowej: pomoc osobom potrzebującym, udział w akcjach charytatywnych, pogadanki.</p> <p>6. Tworzenie warunków do adaptacji i integracji uczniów z Ukrainy poprzez prowadzenie zajęć integrujących w klasach.</p> <p>7.Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z <i>Konwencji o Prawach Dziecka</i>. Uczestniczenie w pogadankach na temat tolerancji szacunku dla drugiego człowieka.</p> <p>7.Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</p>
<p>Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.</p> <p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu i sposobów radzenia sobie z nim.</p>	<p>1.Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, z zakresu profilaktyki logopedycznej, terapii logopedycznej, pomoc doraźna.</p> <p>2.Współpraca z poradnią psychologiczno –</p>

<p>Przeciwdziałanie depresji, PTSD</p>	<p>pedagogiczną. Organizowanie badań z zakresu gotowości szkolnej, kierowanie uczniów na badania specjalistyczne i zajęcia socjoterapeutyczne;</p> <p>3.Uświadamianie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc.</p> <p>4.Udział w Warsztatach Rozwojowych.</p> <p>5.Zachęcanie, poprzez organizowanie zajęć integracyjnych, do przełamywania zachowań izolujących.</p> <p>6. Dostarczenie rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły aktualnej wiedzy o: zagrożeniach związanych ze skutkami depresji, PTSD, oraz innych przejawach złego samopoczucia</p>
<p>Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p>	<p>1. Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią.</p> <p>2.Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.</p> <p>3.Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem.</p> <p>4.Konsultacje dla rodziców.</p> <p>5.Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń.</p> <p>6.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły</p>

	<p>i regulaminami, programami.</p> <p>6.Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną.</p> <p>7.Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i budowanie poczucia bezpieczeństwa.	<p>1.Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej karty”. organizowanie szkoleń dla rodziców i nauczycieli, współpraca z policją, sądem, GOPS.</p>

Plan działań wychowawczo –profilaktycznych
dla uczniów klas IV – VIII

Zadania wychowawczo- profilaktyczne	Formy i sposoby realizacji zadań
Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia.	<p>1.Pogadanki na temat zdrowia i zdrowego trybu życia: na godzinach wychowawczych i innych zajęciach edukacyjnych.</p> <p>2.Wdrażanie informacji o higienie ciała i racjonalnym odżywianiu się: edukacja w ramach zajęć lekcyjnych.</p>

	<p>3.Zachęcanie do aktywnego wypoczynku w czasie wolnym: organizacja <i>Dnia Sportu</i>, wycieczki turystyczno-krajoznawcze i rowerowe.</p> <p>4.Rozwijanie tężyzny fizycznej: na lekcjach wychowania fizycznego, zajęciach pozalekcyjnych, udział w zawodach sportowych.</p> <p>5.Dbłość o higienę osobistą, ład i estetykę otoczenia: pogadanki na godzinie wychowawczej, <i>Konkurs „Żyjmy zdrowo i bezpiecznie”</i></p> <p>6.Organizacja konkursów wiedzy i plastycznych dotyczących promocji zdrowia.</p> <p>7.Kształcenie umiejętności posługiwania się w sposób odpowiedzialny technologią informatyczną dostosowaną do predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych ucznia.</p> <p>8.Posługiwanie się rzetelnymi źródłami informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych: lekcje edukacji dla bezpieczeństwa.</p> <p>9.Propagowanie postaw proekologicznych: udział w konkursach, akcjach: <i>Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi</i>, wycieczki przedmiotowe, turystyczno-krajoznawcze, kształcenie umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów, realizowanie treści związanych z ochroną przyrody w ramach zajęć lekcyjnych.</p>
Profilaktyka zagrożeń	1. Uświadamianie uczniom i ich rodzicom

	<p>zagrożeń wynikających z palenia tytoniu, picia alkoholu, używania leków, narkotyków i dopalaczy, używaniem środków psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych: pogadanki w ramach godzin wychowawczych, specjalistami z zakresu uzależnień; spektakle profilaktyczne, zajęcia warsztatowe, pedagogizacja rodziców (prelekcje, konsultacje, rozmowy indywidualne, gazetki informacyjne).</p> <p>2.Diagnozowanie dzieci i młodzieży pod kątem ewentualnych zagrożeń, diagnoza w zakresie zagrożeń związanych z używaniem środków zastępczych: obserwacje, rozmowy z wychowawcą, pedagogiem, ankiety.</p> <p>3.Rozpoznawanie i eliminowanie zachowań dotyczących przemocy fizycznej, psychicznej, w tym werbalnej, wobec siebie i innych: obserwacja, pogadanki na godzinach wychowawczych, warsztaty.</p> <p>4.Udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej na podstawie analizy czynników ryzyka: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne, logopedyczne, kierowanie na zajęcia socjoterapeutyczne, informowanie rodziców o możliwościach udzielania pomocy specjalistycznej.</p> <p>5.Prowadzenie warsztatów z zakresu asertywności: cykl lekcji w klasach czwartych</p>
--	---

	<p>(wagary, kłamstwa, kradzież, szantaż, palenie).</p> <p>6.Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych: systematyczna kontrola absencji, rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami, omawianie konsekwencji takich zachowań.</p> <p>7.Zapoznanie uczniów, rodziców i nauczycieli z procedurami dotyczącymi postępowania w sytuacjach zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi oraz w sytuacjach nietypowych: pogadanki, prelekcje, szkolenia, bieżące informacje umieszczane na stronie internetowej szkoły.</p> <p>8.Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń i kursów.</p> <p>9.Zapoznanie uczniów z zagrożeniem związanym z chorobami cywilizacyjnymi, m.in. grypą, szczególnie jej nowymi odmianami.</p> <p>10.Zapoznanie z zasadami szczególnego dbania o zdrowie i higienę w dobie chorób cywilizacyjnych. Udział w Tygodniu dla chorób zakaźnych. W ramach akcji tematem przewodnim jest przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych.</p>
<p>Wdrażanie podstawowych zasad bezpieczeństwa</p>	<p>1.Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkoły dotyczącymi bezpieczeństwa:</p> <p><i>Procedury zapewnienia bezpiecznego pobytu</i></p>

	<p><i>ucznia w szkole i postępowania w sytuacjach nietypowych,</i></p> <p><i>Procedura postępowania w przypadku wystąpienia ataku terrorystycznego.</i></p> <p>2.Udział w akcji <i>Bezpieczna droga do szkoły</i>: pogadanki w ramach godzin wychowawczych, apeli.</p> <p>3.Edukowanie uczniów na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas wyjść i wycieczek szkolnych, ferii, wakacji, w sytuacjach nietypowych: apele, godziny wychowawcze, spotkanie z policjantem.</p> <p>4.Uświadamianie prawnych konsekwencji popełnianych wykroczeń i przestępstw przez nieletnich: spotkania z policjantem dla uczniów i rodziców.</p> <p>5.Realizacja programu wychowania komunikacyjnego: egzamin na kartę rowerową.</p> <p>6.Kształcenie świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków społecznego przekazu, w tym Internetu i radzenie sobie z przemocą w cyberprzestrzeni, a także uświadomienie jakie ryzyko niesie korzystanie z gier hazardowych: lekcje informatyki, wos-u, pogadanki w ramach godzin wychowawczych, szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli.</p> <p>7.Ćwiczenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przed medycznej w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia.</p> <p>8.Poznanie zasad właściwego zachowania</p>
--	--

	<p>w razie uruchomienia sygnałów alarmowych: godziny wychowawcze, lekcje edukacji dla bezpieczeństwa, próbny alarm przeciwpożarowy.</p> <p>9.Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych podczas kształcenia na odległość.</p>
<p>Rozwój osobowości ucznia</p>	<p>1.Wspomaganie umiejętności samopoznania: wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu, rozpoznawanie własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, wdrażanie do autorefleksji: zajęcia integracyjne, godziny wychowawcze i inne zajęcia edukacyjne.</p> <p>2.Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli (kontrolowanie zachowania i emocji, kreowanie własnego wizerunku, samoocena): godziny wychowawcze, metody i techniki dramowe.</p> <p>3.Umiejętność wykorzystania własnego potencjału, rozwijanie indywidualnych talentów i uzdolnień, radzenie sobie z własnymi niedoskonałościami: praca z uczniem zdolnym (konkursy, olimpiady) i uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych.</p> <p>4.Kształtowanie hierarchii wartości: rozwijanie zdolności dostrzegania wartości – prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka; stosowanie zasady etyki w pracy z informacjami (cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna): godziny</p>

	wychowawcze i inne zajęcia edukacyjne.
Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole	<p>1.Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, poszanowanie praw i potrzeb innych: kodeksy ucznia, apele, akcje charytatywne, działalność w ramach wolontariatu.</p> <p>2.Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych oraz kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych: warsztaty, praca w grupach, realizacja projektów.</p> <p>3.Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez kształtowanie umiejętności pokojowego rozwiązywania konfliktów: wykorzystywanie bieżących sytuacji szkolnych, ćwiczenie zasad negocjacji i mediacji, warsztaty prowadzone przez specjalistów.</p>
Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych oraz wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej,	<p>1.Poznanie historii, tradycji, kultury „małej ojczyzny” i regionu: odwiedzanie i troska o miejsca pamięci narodowej, upamiętnianie postaci, wydarzeń z przeszłości, wycieczki, realizacja projektów edukacyjnych, udział w obchodach świąt narodowych, konkursy.</p> <p>2.Kultywowanie tradycji szkolnych: udział w obchodach <i>Święta Szkoły</i>.</p> <p>3.Budzenie szacunku dla symboli narodowych i europejskich: akademie, apele, akcje SU (kotylion, strój galowy).</p> <p>4.Rozwijanie poczucia tożsamości narodowej</p>

	<p>przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów: <i>Święto Wiosny w Europie</i>, audycje umuzykalniające, żywe lekcje historii, konkursy.</p> <p>5.Docenianie cnót obywatelskich (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, tolerancja, odwaga cywilna) poprzez poznanie działań wybitnych Polaków: na wybranych zajęciach edukacyjnych, realizacja projektów, udział w konkursach.</p> <p>6.Kształtowanie postaw szacunku dla tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej: konkursy recytatorskie, akcje, projekty i konkursy czytelnicze (m.in.: <i>Cała Polska czyta dzieciom</i>, <i>Czytanie na dzień dobry</i>).</p> <p>7.Zacieśnianie współpracy ze społecznością lokalną: festyny, przeglądy świąteczne, akcje charytatywne, zaangażowanie w akcje społeczne (wolontariat), OSP.</p>
<p>Kształtowanie hierarchii wartości, praca na rzecz wolontariatu.</p>	<p>1.Troska o język i kulturę wypowiedziania się: konkursy recytatorskie, czytelnicze, udział w akcjach i projektach czytelniczych, m.in.: <i>Cała Polska czyta dzieciom</i>; spotkania autorskie, zajęcia dodatkowe z muzyki i plastyki.</p> <p>2.Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze i zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych: wyjazdy do teatru, kina, muzeum, zajęcia, wycieczki</p>

	<p>edukacyjne.</p> <p>3.Kultywowanie tradycji rodzinnych i zwyczajów związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocą.</p> <p>4.Wzbudzanie empatii wobec potrzebujących: udział w akcjach charytatywnych: <i>Pomóż dzieciom Przetrwać Zimę, Góra Grosza, pomoc zwierzętom ze schroniska, pomoc dzieciom z domów dziecka, zbiórka żywności „Dzień walki z głodem PCK”</i></p>
<p>Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole poprzez budowanie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności szkolnej.</p>	<p>1.Organizowanie imprez integracyjnych: <i>Dzień Chłopca, Dzień Kobiet</i>, walentynki, andrzejki, dyskoteki szkolne, ogniska, wycieczki klasowe; rozgrywki sportowe w ramach szkolnych festynów.</p> <p>2.Uświadamianie odmienności osób niepełnosprawnych, innych narodowości, wyznania, tradycji kulturowej: pomoc osobom potrzebującym, udział w akcjach charytatywnych, pogadanki.</p> <p>3.Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z <i>Konwencji o Prawach Dziecka</i>.</p> <p>4.Wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych.</p>
<p>Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.</p>	<p>1.Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, pomoc doraźna.</p> <p>2.Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną, kierowanie uczniów na badania specjalistyczne i zajęcia socjoterapeutyczne;</p>

	<p>konsultacje.</p> <p>4.Uświadamianie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc.</p>
<p>Preorientacja zawodowa</p>	<p>1.Planowanie dalszej edukacji uwzględniające własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz sytuację na rynku pracy: godziny wychowawcze, lekcje wos-u, pozyskiwanie materiałów informacyjnych.</p> <p>2.Poznanie specyfiki różnych form kształcenia i zawodów: uczestniczenie w dniach otwartych wybranych szkół i zakładów pracy.</p>
<p>Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p>	<p>1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią.</p> <p>2.Dostarczanie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.</p> <p>3.Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem.</p> <p>4.Zebrania dla rodziców.</p> <p>5.Zapoznanie rodziców z <i>Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły</i> i regulaminami poprzez stronę internetową szkoły (lub formy papierowe dostępne w szkole).</p> <p>6.Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym, niewydolnym wychowawczo oraz znajdującym się w sytuacji kryzysowej: współpraca z GOPS, asystentami rodzinnymi.</p>

	<p>7.Udostępnianie wykazu instytucji, w których można uzyskać pomoc specjalistyczną.</p> <p>8.Doskonalenie kompetencji nauczycieli i rodziców, w zakresie norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego, poprzez uczestnictwo, np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<p>1.Wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów: obserwacje</p> <p>2.Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem i konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury <i>Niebieskiej karty</i>, organizowanie szkoleń dla rodziców i nauczycieli, współpraca z policją, sądem,0 GOPS.</p>